Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci
předsedkyně

11.11.2025

Pan Johan Van Overtveldt
předseda
Rozpočtový výbor
BRUSEL

Věc: Stanovisko k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům na základě žádosti Švédska – EGF/2025/003 SE/Northvolt (2025/0326(INI))

Vážený pane předsedo,

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci byl v rámci výše uvedeného postupu požádán o předložení stanoviska Vašemu výboru a rozhodl se předat toto stanovisko ve formě dopisu.

Tuto záležitost projednal Výbor pro zaměstnanost a sociální věci na své schůzi dne 11. listopadu 2025. Na uvedené schůzi se výbor rozhodl předložit Rozpočtovému výboru jakožto příslušnému výboru níže uvedené stanovisko.

S pozdravem

Li Andersson

STANOVISKO

A. Vzhledem k tomu, že dne 16. června 2025 předložilo Švédsko žádost o uvolnění prostředků z Evropského fondu přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům (EFG) v souladu s čl. 8 odst. 1 nařízení (EU) 2021/691 v souvislosti s propouštěním pracovníků ve společnosti Northvolt (Northvolt AB) a v jejích dceřiných společnostech, jakož i u třinácti subdodavatelů, dodavatelů a výrobců, kteří jsou odběrateli uvedené společnosti, ve Švédsku; vzhledem k tomu, že tato žádost byla doplněna o další informace poskytnuté v souladu s čl. 8 odst. 5 nařízení o EFG; vzhledem k tomu, že primární společnost působila v hospodářském odvětví, které je v rámci klasifikace NACE Revize 2 řazeno do oddílu 71 (architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy); vzhledem k tomu, že k propouštění ve společnosti Northvolt došlo především v regionech NUTS 2 Övre Norrland (SE33), Stockholm (SE11) a Östra Mellansverige (SE12);

B. vzhledem k tomu, že Švédsko podalo žádost podle kritérií pro pomoc stanovených v čl. 4 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) 2021/691, který vyžaduje ukončení činnosti, jež se týká nejméně 200 propuštěných pracovníků během referenčního období v délce čtyř měsíců v jednom podniku v členském státě, včetně pracovníků propuštěných dodavateli uvedeného podniku a výrobci, kteří jsou jeho odběrateli, a/nebo osob samostatně výdělečně činných, které přestaly vykonávat svou činnost; vzhledem k tomu, že po posouzení této žádosti dospěla Komise v souladu se všemi příslušnými ustanoveními nařízení o EFG k závěru, že podmínky pro poskytnutí finančního příspěvku z tohoto fondu byly splněny;

C. vzhledem k tomu, že žádost se týká 5 829 propuštěných pracovníků, kteří přestali vykonávat svou činnost ve společnosti Northvolt (Northvolt AB) a v jejích dceřiných společnostech, jakož i u osmi jejích subdodavatelů, dodavatelů a výrobců, kteří jsou jejími odběrateli, během čtyřměsíčního referenčního období od 28. listopadu 2024 do 28. března 2025; vzhledem k tomu, že mimoto je mezi způsobilými příjemci pomoci dalších 657 propuštěných pracovníků, jejichž činnost skončila před tímto referenčním obdobím nebo po něm; vzhledem k tomu, že celkový počet způsobilých příjemců pomoci činí 6 486 osob;

D. vzhledem k tomu, že Komise dne 28. října 2025 předložila Parlamentu a Radě návrh rozhodnutí o uvolnění prostředků z EFG ve prospěch Švédska na podporu opětovného začlenění 5 800 cílových příjemců na trh práce;

E. vzhledem k tomu, že událostí, která vedla k těmto propouštěním, byla významná restrukturalizace společnosti Northvolt AB, po níž dne 12. března 2025 následoval úpadek; vzhledem k tomu, že společnost Northvolt AB založili v roce 2016 soukromí investoři s cílem vytvořit evropské odvětví baterií a snížit tak závislost na čínských výrobcích; vzhledem k tomu, že v červnu 2022 byla v obci Skellefteå otevřena továrna na výrobu baterií Northvolt Ett a v obci Västerås byl zřízen výzkumný areál Northvolt Labs; vzhledem k tomu, že Northvolt Ett se specializovala na výrobu Li-ion baterií pro elektrická vozidla a pro ukládání energie;

F. vzhledem k tomu, že továrna Northvolt Ett se však brzy začala potýkat se závažný

problémy ve výrobě, která během roku 2023 dosáhla pouze 0,5 % původně předpokládané kapacity; vzhledem k tomu, že kvůli zpožděním byli významní klienti společnosti Northvolt nuceni zrušit své objednávky; vzhledem k tomu, že čínští výrobci baterií díky státním dotacím navíc prodávali baterie za poloviční cenu oproti cenám společnosti Northvolt; vzhledem k tomu, že v reakci na dominantní postavení Číny a ve snaze o nezávislost na čínských výrobcích silně dotovaly svou vlastní výrobu baterií rovněž mnohé světové ekonomiky, což zapříčinilo obrovský převis nabídky baterií, přičemž samotní čínští výrobci jsou schopni uspokojit světovou poptávku v plném rozsahu;

G. vzhledem k tomu, že dne 7. srpna 2025 oznámil americký startup Lyten, že má v úmyslu výrobu baterií společnosti Northvolt převzít; vzhledem k tomu, že tuto transakci v současné době schvalují švédské orgány; vzhledem k tomu, že je stále nejasné, kdy by mohla být výroba obnovena a kolik pracovníků by mohlo být znovu přijato;

H. vzhledem k tomu, že úpadek společnosti Northvolt je nejrozsáhlejším úpadkem v novodobé historii Švédska; vzhledem k tomu, že švédské orgány však neočekávají významný dopad na města Västerås a Stockholm, zatímco dopad na město Skellefteå, kde bylo propuštěno více než 5 000 pracovníků, je závažný (samotné město má 36 000 obyvatel a spolu s okolními obcemi 77 000), o čemž svědčí prudký nárůst míry nezaměstnanosti po úpadku společnosti Northvolt z 2,9 % na 8,2 %; vzhledem k tomu, že švédské orgány se proto rozhodly soustředit pomoc z EFG do města Skellefteå, přičemž pracovníci ve Västerås a ve Stockholmu budou o možnosti opatření z EFG informováni a pomoc jim bude poskytnuta, pokud o ni požádají;

I. vzhledem k tomu, že fond EFG nepřekročí maximální roční částku 30 milionů EUR (v cenách roku 2018), jak je stanoveno v článku 8 nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027, ve znění nařízení Rady (EU, Euratom) 2024/765 ze dne 29. února 2024;

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci proto vyzývá Rozpočtový výbor jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. připomíná, že cílem fondu EFG je projevit solidaritu s příjemci a poskytnout jim podporu; domnívá se, že finanční příspěvky z tohoto fondu by měly být zaměřeny zejména na aktivní opatření v rámci politiky týkající se trhu práce a na individualizované služby, tak aby příjemci pomoci mohli rychle najít důstojné dlouhodobé zaměstnání buď ve svém původním, nebo v jiném odvětví činnosti; zdůrazňuje, že je důležité připravit pracovníky na naléhavě potřebnou ekologickou a digitální transformaci evropského hospodářství a společnosti a podpořit je v tomto směru; v této souvislosti opětovně poukazuje na důležitou úlohu Unie, která pomáhá financovat získávání kvalifikací potřebných pro spravedlivou transformaci v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu, mimo jiné i na základě prostředků z EFG;

2. souhlasí s Komisí, že podmínky stanovené v čl. 4 odst. 2 písm. a) nařízení o EFG byly splněny, a že Švédsko tak má podle uvedeného nařízení nárok na finanční příspěvek ve výši 8 526 322 EUR, což představuje 60 % celkových nákladů, které činí 14 210

537 EUR a zahrnují výdaje na individualizované služby ve výši 13 663 977 EUR a výdaje na přípravné, řídicí, informační a propagační, kontrolní a vykazovací činnosti ve výši 546 560 EUR;

3. považuje za znepokojivé, že jakékoli průtahy v podpoře pracovníků při hledání nového zaměstnání by mohly vést k odlivu mozků, což by mělo závažné dopady na celý region, neboť mnoho pracovníků se do města Skellefteå na severu Švédska přestěhovalo pouze za účelem práce v Northvoltu; připomíná, že 29 % cílových příjemců je mladších 30 let a 68 % je ve věku 30 až 54 let, přičemž 64 % z nich má terciární vzdělání; rovněž poukazuje na to, že 40 % pracovní síly společnosti Northvolt tvořili státní příslušníci třetích zemí, jejichž pracovní povolení a povolení k pobytu závisí na jejich zaměstnání;

4. vítá, že koordinovaný balíček individualizovaných služeb byl podle informací švédských orgánů vypracován na základě konzultací se zástupci pracovníků a se sociálními partnery v souladu s čl. 7 odst. 4 nařízení o EFG;

5. konstatuje, že pracovníkům mají být poskytnuty následující individualizované služby: a) hloubkové posouzení a individuální plánování, b) hledání zaměstnání a odborné vedení, c) podpora zahájení vlastního podnikání, d) investiční podpora pro začínající podniky (uchazeči o zaměstnání, kteří založí vlastní podnik, budou mít možnost požádat o zvláštní investiční podporu až do výše 22 000 EUR), e) odborná příprava zaměřená na trh práce, f) vzdělávací kurzy v rámci běžného vzdělávacího systému, g) kroky k získání zaměstnání (opatření zaměřené na zvláště zranitelné příjemce, kteří mohou potřebovat zvláštní podporu, aby měli přístup na trh práce nebo mohli pokračovat ve vzdělávání) a h) příspěvky (příspěvek na stáž, příspěvky pro osoby, které se připravují na zahájení vlastního podnikání, příspěvek za aktivitu pro osoby, které se aktivně účastní nabízených vzdělávacích opatření, příspěvek na mobilitu na pokrytí cestovních nákladů a nákladů na stěhování, pokud se nové zaměstnání nachází v jiném regionu, či na pokrytí cestovních výloh spojených s účastí na pracovních pohovorech mimo město);

6. upozorňuje zejména na důležitost čl. 7 odst. 2 nařízení o EFG, který stanoví požadavek, aby koordinovaný balíček předjímal budoucí vyhlídky na trhu práce a požadované dovednosti, jež jsou slučitelné s přechodem k udržitelnému hospodářství účinně využívajícímu zdroje, a aby se zaměřil zvláště na šíření dovedností potřebných v digitálním průmyslovém věku; obsahem vzdělávání mohou být například programovatelná logická řídící jednotka, průmyslová automatizace, digitální řízení výroby, energeticky účinné technologie a základy programování;

7. zdůrazňuje, že Švédsko potvrdilo, že opatření, která budou podpořena z EFG, neobdrží finanční příspěvky z jiných finančních nástrojů Unie;

8. připomíná, že v rámci koordinovaného balíčku je možné uplatnit zvláštní dočasná opatření, mezi něž patří mimo jiné vyplácení příspěvků na péči o dítě, jak je stanoveno v čl. 7 odst. 2 písm. b) nařízení o EFG, s cílem usnadnit uchazečům o zaměstnání účast na navrhovaných činnostech.